

Teknisk presentation av VDL Mode 4 för allmänflyg

EGOA – Enhanced General Aviation Operation by ADS-B

Disposition

- Tjänster
  - *ADS-B*
  - *FIS-B*
- Datalänk
  - *VDL Mode 4*
- Utrustning
  - *Transponder/Com-radio*
  - *Cockpitdisplay*
  - *Markstation*
  - *Marknätverk*
  - *Positionsföljningsutrustning mark, för flygklubbar, flygskolor etc*
  - *Presentationsutrustning för ATC torn*

Tjänster

- ***ADS-B***

Automatic Dependent Surveillance - Broadcast

- ***FIS-B***

Flight Information Service - Broadcast

ADS-B

Automatic Dependent Surveillance – Broadcast

Grundtanke:

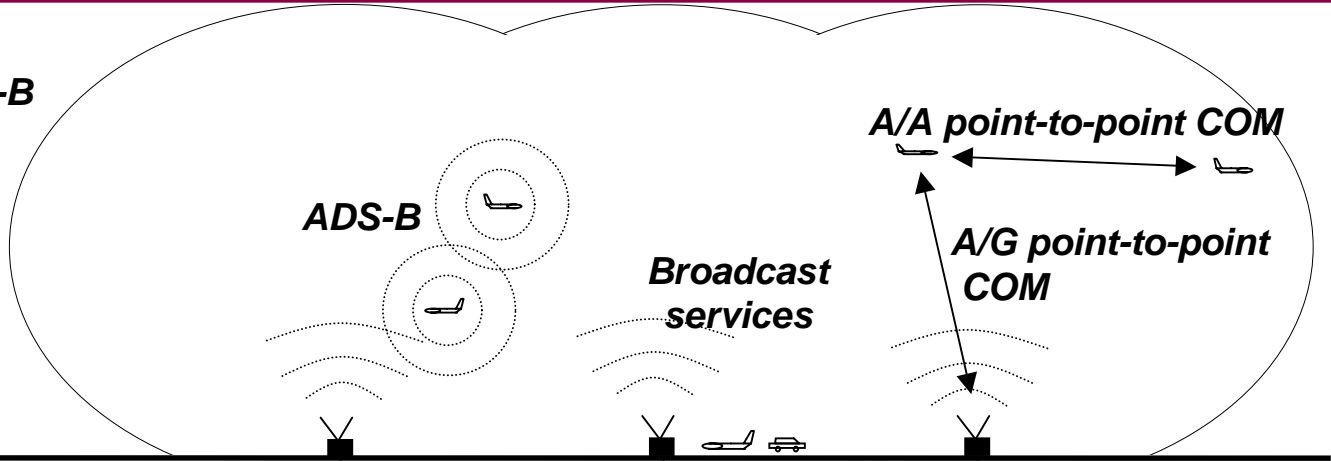
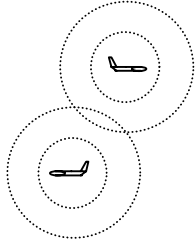
"Att se och att synas"

- Automatic, d v s systemet kräver inget yttre "stimuli" för att sända sin position.
- Dependent, d v s att systemet är beroende av utrustning ombord för att ta reda på sin position och sända ut den.
- Broadcast, d v s alla i omgivningen kan ta emot informationen

ADS-B

Självständig ADS-B

Data till/från markstationer

ATC

Aircraft operators

Militär

ADS-B

Hur används den skickade informationen?

I tornet

I flygplanet

ADS-B och Radar

Vilken information innehåller en radarrapport?

- Position
(i form av bäring och avstånd)
- Identitet
(icke-unik fyrsiffrig kod)
- Höjd
(barometrisk höjd, beräknad m h a lufttrycksmätare)

ADS-B och Radar

Vilken information innehåller en ADS-B-rapport?

- Position
(i form av latitud och longitud, noggrannhet bättre än 100 m)
- Identitet
(unik ICAO-kod)
- Höjd
(barometrisk eller geometrisk höjd)

→→→ fortsättning följer →→→

ADS-B och Radar

Vilken information innehåller en ADS-B-rapport?

- Hastighet
- Riktning
- Stigande/sjunkande
- "Noggrannhetskategori" för positionen (nucp)

...med mera...

FIS-B

Flight Information Service – Broadcast

Syfte:

Att förse cockpit med flygplatsspecifik information, t ex aktuella väderförhållanden, landningsbanor i bruk etc (ATIS, NOTAM)

FIS-B

Flight Information Service – Broadcast

I cockpit →

Datalänk

Vad är VDL Mode 4?

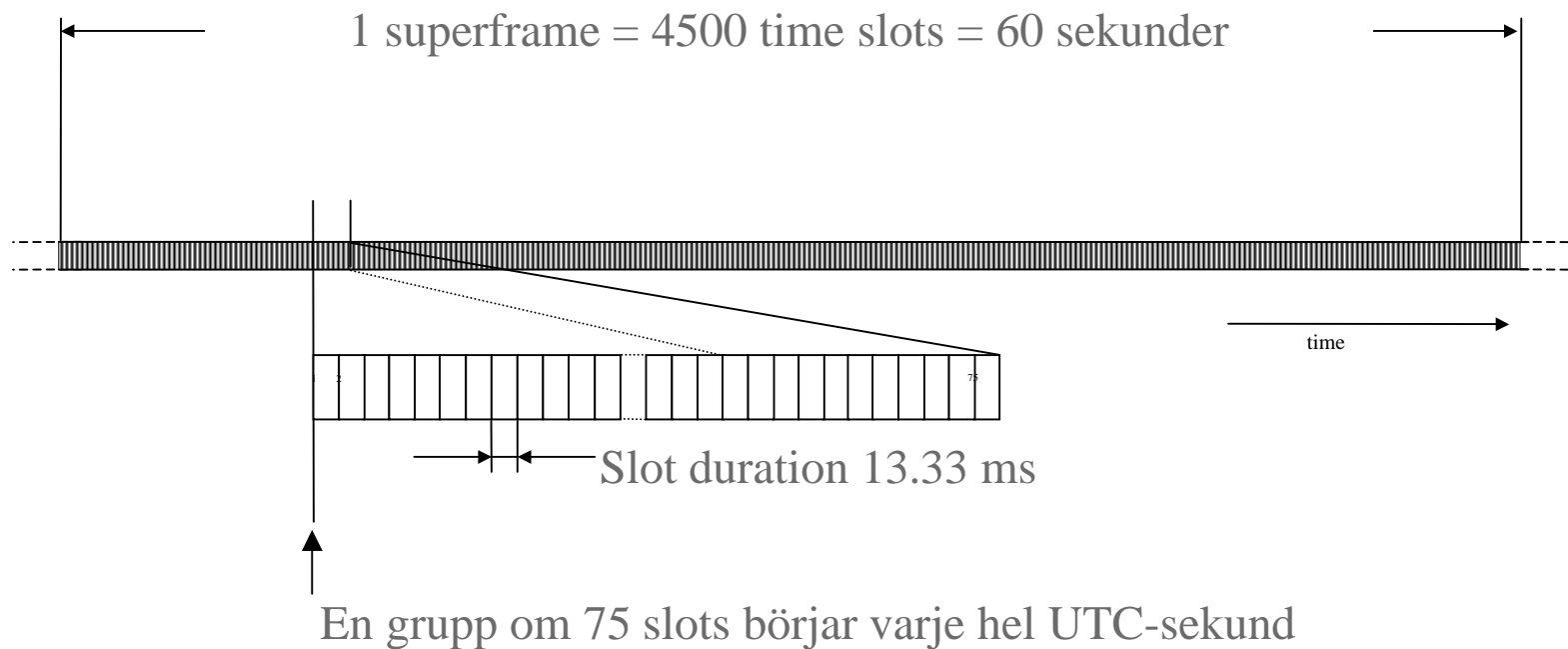
- Trådlös datalänk
- Baserad på STDMA, uppfunnet av Håkan Lans

VDL Mode 4

STDMA

- Self-organising Time Division Multiple Access

VDL Mode 4

Självorganiserande

- Behöver inget marknätverk för att etablera kommunikation (dvs kan kommunicera från flygplan till flygplan)...
- ...men marknätverk ger extra funktionalitet

VDL Mode 4

Prestanda

- Bandbredd 25 kHz
- Datahastighet 19 200 bits/s
- Sänder inom området 108.00 - 136.975 MHz (Flyg-VHF-bandet)

VDL Mode 4

Sammanfattningsvis

- VDL Mode 4 – Trådlös datalänk
- Självorganiserande
- Kan ej överbelastas
- Klarar organiserad Broadcast
- Klarar Point-to-Point kommunikation
- Fungerar utan markinfrastruktur

Utrustning

Hårdvara

- Transponder/Com-radio
- Cockpitdisplay
- Markstation
- Marknätverk
- Positionsföljningsutrustning mark, för flygklubbar, flygskolor etc
- Presentationsutrustning för ATC torn

Transponder

Nuvarande transponder

Transponder

Ny GA-transponder: GP & C, EFR420

- Tvåvägs röst- och datakommunikation (VDL Mode 4)
- Röst: 25/8,33 KHz bandbredd, 118,000-136,975 MHz
- Data: 25 KHz bandbredd, 112,000-136,975 MHz

Transponder

Kortfakta: GP & C, EFR420

- Tre mottagare, en sändare
- Möjlighet att koppla till display
- Strömförbrukning vid sändning <6 A vid 13,75 VDC
- Strömförbrukning vid mottagning $<0,6$ A vid 13,75 VDC
- Kopplingar: BNC för VHF-antenn, TNC för GPS-antenn, 9 pinnars DSUB för strömförsörjning, 25 pinnars DSUB för övrig signal (t ex altimeter, cockpit display)

Transponder

Display (tillval)

Skärm av
PalmOS5/PocketPC-typ med
stöd för ADS-B och FIS-B.
Mjukvara för
kommunikation med
transponder samt
kartprogram med på-
/avslagbar "moving map"-
funktion och zoombara
kartor.

Markstation

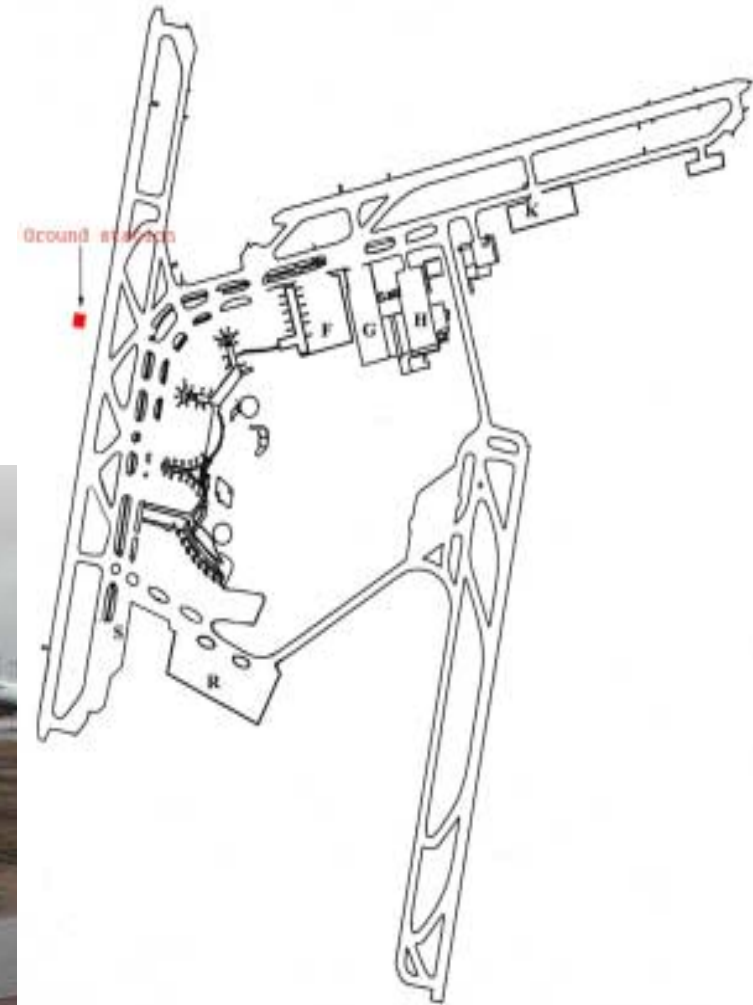
---

4 markstationer med placering på:

- Kungsängens fpl – Norrköping
- Skavsta fpl – Nyköping
- SAAB fpl – Linköping
- Malmen fpl – Linköping

Markstation

Markstation

Insida av markstation

- VHF transponder
1 transmitter, 2 receivers
- GNSS-enhet (GPS)
- Time Reference System
- Data Management Subsystem (DMS)
Processar ADS-B-data och andra tjänster såsom FIS-B
- Strömförsörjning och back-up

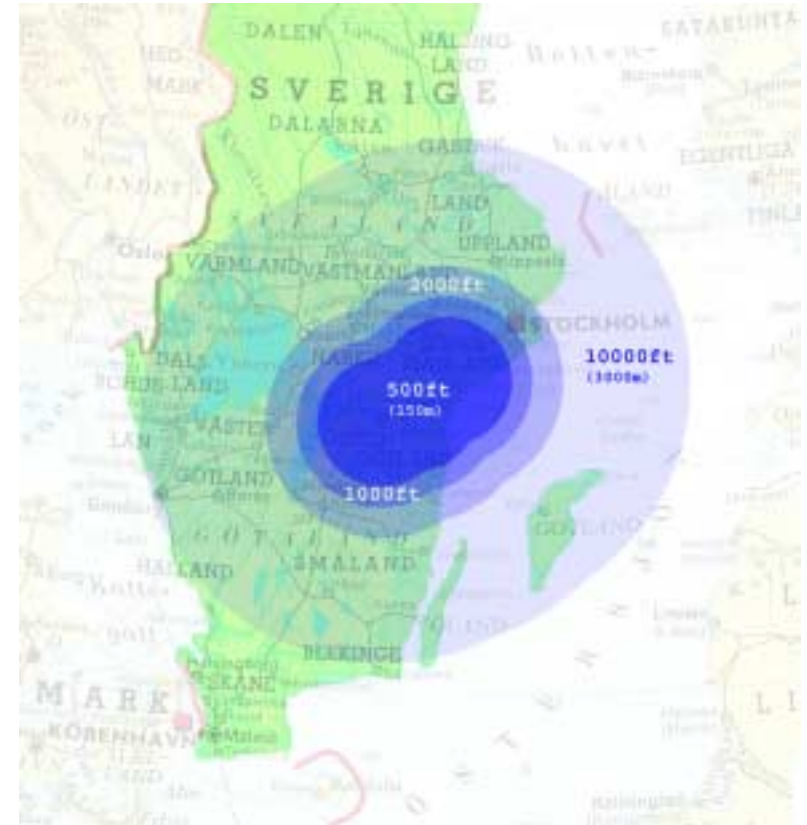

Markstation

Täckning

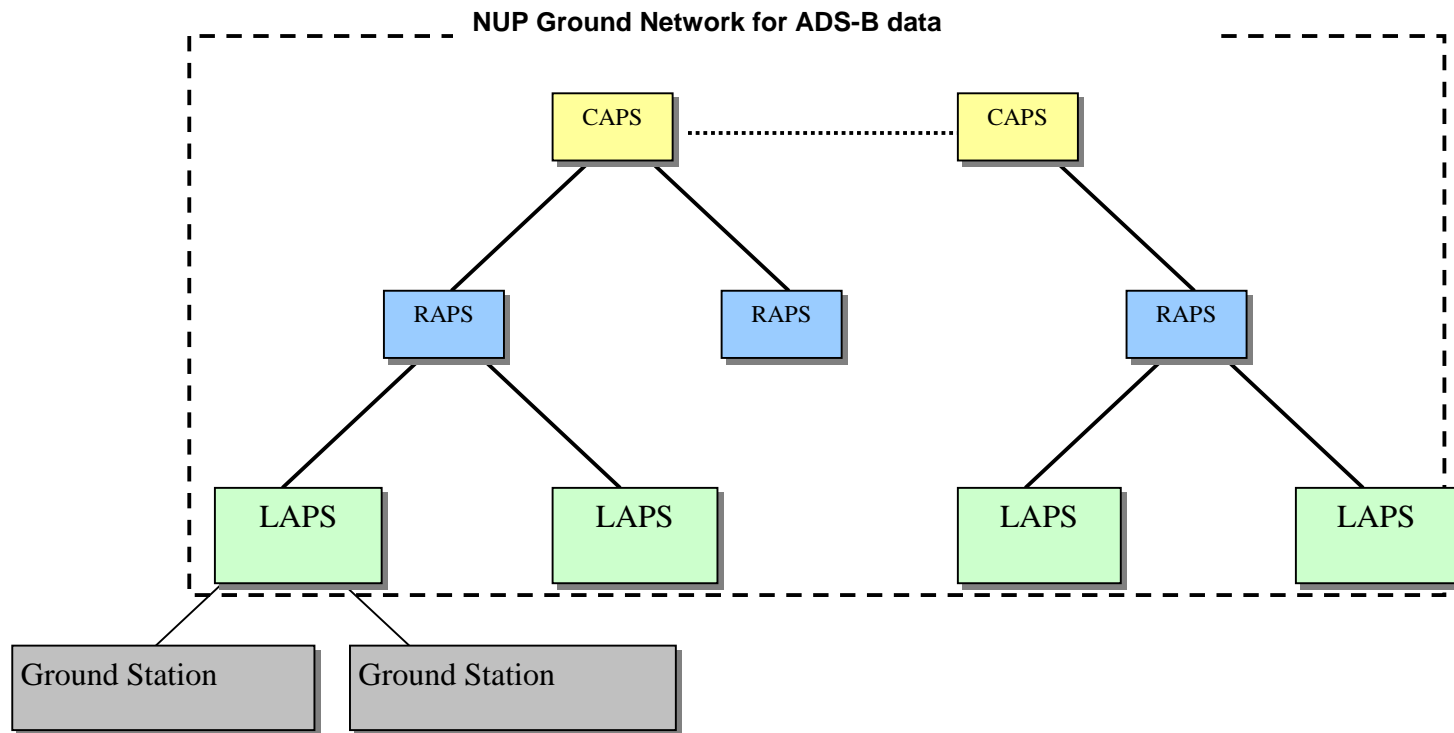
Höjd i fot	Täckningsradie i km
500	64
1000	85
2000	115
10000	241
20000	335

Marknätverk

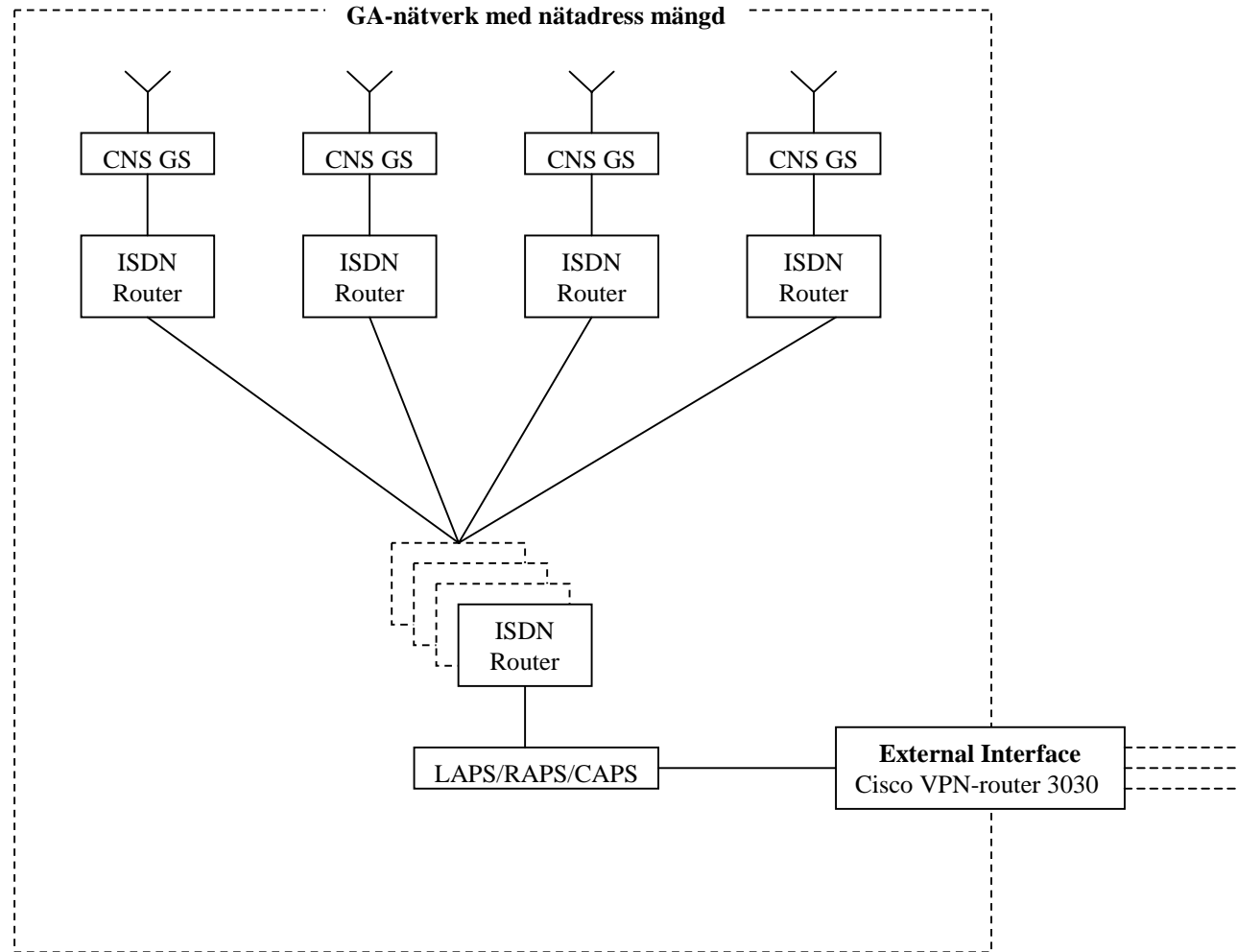
Logisk struktur

Marknätverk

Fysisk
struktur

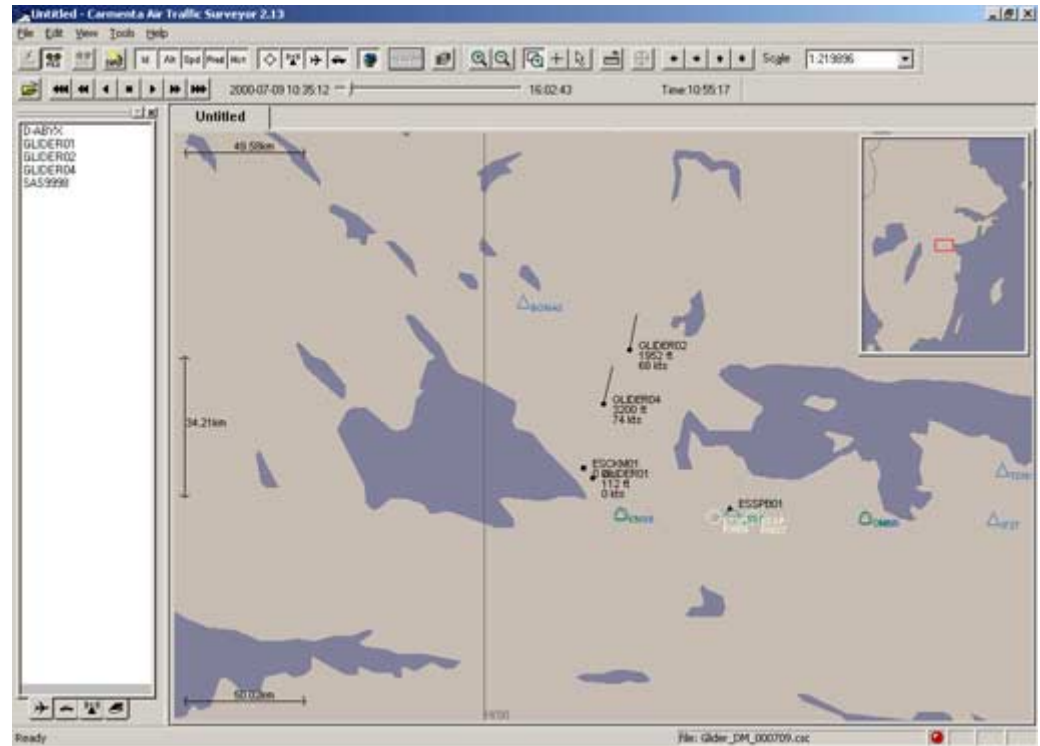

Presentationsutrustning

Markpresentation för Flygklubbar, skolor etc.

Program för "fleet management", loggning och uppföljning.

- Körs på vanlig PC med Windows.
- Uppkoppling till CAPS via internet.

Presentationstrustning

Presentation i torn/ATC

Befintlig utrustning i form av RDP:er eller RPU:er används men med kombinerad SRR- och ADS-B-data. ADS-B-data hämtas från CAPS via VPN-tunnel över internet.

Avslutning

Kontaktinformation

Projektledare:

Anne-Lovise Linge, Luftfartsverket,
anne-lovise.linge@lfv.se

Tekniskt ansvarig:

Roger Li, Luftfartsverket,
roger.li@lfv.se